

تأثیر انقلاب اسلامی در ظهور انگاره های جدید در سینما

سردبیر مجله سینما رسانه، سینمای ایران را در حوزه انقلاب اسلامی بیمار توصیف کرد و گفت: این مسئله علت‌های مختلفی دارد که یکی از آنها سوء مدیریت و جای گرفتن تکنسین‌ها به جای تئوریسین‌ها در حوزه سینما است.

سردبیر مجله سینما رسانه، سینمای ایران را در حوزه انقلاب اسلامی بیمار توصیف کرد و گفت: این مسئله علت‌های مختلفی دارد که یکی از آنها سوء مدیریت و جای گرفتن تکنسین‌ها به جای تئوریسین‌ها در حوزه سینما است.

سیدمحمد حسینی سردبیر مجله سینما رسانه در گفتگو با خبرنگار مهر، در مورد تأثیرات فکری و اجتماعی سینمای انقلاب اسلامی به گفته ای از شهید آوینی استناد کرد و گفت: شهید آوینی در مقاله «آئینه جادو» ناظر به حوزه اجتماعی سینما مطالبی را می نویسد که در پایان این مقاله جمله ای دارند که می تواند توصیف خوبی از وجه اجتماعی هنر و سینما باشد.

وی افزود: شهید آوینی می گوید: «اگر برای «مصدق جمعی بشر» بتوان ضمیری تصور کرد، هنرمندان حکایتگر آن «ضمیر» هستند. هنر، محاکمات حضور و غیاب بشر نسبت به حق است. همه هنرها این‌چنین‌اند و در میان هنرها، سینما «آئینه جادو» ست، آینه‌ای که در آن چهره باطنی بشر امروز بی‌پرده انعکاس یافته است». بعد در پایان صبح صادقی را وعده می دهد و می گوید: «منتظر بمانیم تا «خودآگاهی تاریخی» این قوم (یعنی انقلاب اسلامی ایران) نیز در این آینه ظاهر شود و باطن زیبای انقلاب اسلامی را، تا آنجا که این آینه قابلیت انعکاس را دارد، به جهانیان عرضه کند».

این کارشناس سینما تصریح کرد: اینکه شهید آوینی هنر را آئینه ضمیر خودآگاه جمعی بشر می داند- البته نه با دیدگاه فرویدی بلکه با دیدگاه دینی- نکته قابل تأملی است و بعد سینما را در میان هنرها واجد چنین خصوصیتی می داند که در این آئینه می توان وجوه مختلف جامعه را نشان داد و کلیت سینما را می توان در خدمت فضای اجتماع در نظر گرفت.

حسینی در پاسخ به این سؤال که آیا سینمای انقلاب اسلامی توانسته است انتظارات و مؤلفه های مورد نظر انقلاب را پیگیری کند؟ گفت: این موضوع به نظرم نسبی است؛ در برخی از ابعاد سینمای انقلاب اسلامی باعث تحول شده است و در برخی از زمینه ها ما دچار ضعفهای جدی هستیم. امروز می توانیم برای اولین بار در تاریخ هنر معاصر سر فراز آوریم و بگوییم که ما یک مدیوم منحصر به فرد برای خودمان داریم و آن مدیوم سینمای دفاع مقدس است که در هیچ کجای دنیا با این مؤلفه های ساختاری سابقه ندارد.

وی تأکید کرد: البته ما از طریق سینما هنوز نتوانستیم واقعه انقلاب اسلامی را منعکس کنیم. اگر امروز بخواهیم فیلمی طراز در مورد وقایع انقلاب اسلامی نام ببریم تقریباً 95 درصد اهالی سینما نمی توانند بدان اشاره کنند. ما فیلمی که قابلیت جهانی شدن داشته باشد و بتواند معرف چهره انقلاب اسلامی به جهان باشد، نداریم. البته با وجود همه این کاستی ها منکر تلاشهایی که در این مسیر شد، نیستیم.

سردبیر مجله سینما رسانه با تأکید بر اینکه سینمای دینی با سینمای ایران بعد از انقلاب پررنگ شد، افزود: ما موفقیت‌هایی را در حوزه سینمای دینی و تاریخی داشته ایم. ما انگاره هایی در حوزه سینما خلق کردیم که بی نظیر بود مثل «بچه های آسمان» و یا «به رنگ خدا» که یک نگاه کاملاً نو در سینما است.

وی یادآور شد: ما برای اولین بار چهره واقعی مریم مقدس(س) را در سینما مطرح کردیم و با نگاه درست دینی به این مسئله پرداختیم. سالهای سال یهود در ذهن مسیحیان چنین القا کرده است -که در عهد عتیق و جدید وجود دارد- که مسیح(ع) در طویله به دنیا آمد. اما ما فیلمی ساختیم که جامعه مسیحیت هم پذیرفت و آنجا گفتیم که قرآن جایگاه والای حضرت مسیح(ع) را معرفی می

کند و این پیامبر در پای نخل خشکیده ای به دنیا آمد که به برکت ولادت ایشان آن نخل بارور شد و خرماي تازه بر آن رویید.

حسینی با بیان اینکه سینمای ما در حوزه اجتماعی دچار ضعف است، تأکید کرد: امروز غالب کسانی که در حوزه اجتماعی فیلم می سازند آدمهای روشنفکر و یا شبه روشنفکری هستند که بیشتر کافه نشینانی هستند که مصداق شعر مرحوم سید حسن حسینی هستند که می گوید: "وقتی روشنفکر در کافه های شهر دور از هیاهوها عرق می خورد/ با جان فشانی های حزب الله تاریخ این ملت ورق می خورد" این مسئله بسیار جدی است و برخی هنوز در این شرایط به سر می برند و حالا اسمش را سینما و یا هر چیز دیگری می خواهند بگذارند.

وی با انتقاد شدید از فیلمهایی که در سالهای اخیر ساخته شده است، تأکید کرد: وقتی از آنها می پرسی که اینهمه خیانت، زنا و پلیدی را چرا به تصویر می کشی؟ می گوید: مگر نیست؟! این بلاهت است که بگوئیم سینما صرفاً برساخته و برتافته از چیزی است که در بیرون است. این حرف بنده ناقص فرمایش آوینی نیست و هر کسی که مقاله "آئینه جادو" را بخواند متوجه می شود که شهید آوینی نیز معتقد است سینما بیش و پیش از اینکه پدیده فراروی خود را به مخاطب نشان دهد، پشت این آئینه یعنی درون فیلمساز را نشان می دهد.

این کارشناس سینما افزود: سینما بیش از اینکه حکایتگر واقعیت بیرونی باشد، روایتگر درون فیلمساز است و این چرکی که امروز در سینمای ایران می بینیم قطعاً چرکی است که در وجود فیلمساز ایرانی است و این مسئله تعارف بردارد نیست. واقعیت امروز سینمای ایران این است که این آئینه غبارگرفته، در واقع غبار پلیدی است که بر جان برخی نشسته است و این افراد نمی خواهند به خود بیایند.

حسینی تأکید کرد: شاهد مثالش این است که بر اساس آمارهای رسمی که خود این آقایان اعلام می کنند، تنها 3 درصد مردم ایران سینما می روند! یعنی 97 درصد مردم ایران سینما نمی روند و این نشان می دهد که این سینما نتوانسته بین مردم راه پیدا کند و به مردم گویی ربطی ندارد و یک وصف عیشی است که در فضای خصوصی مطرح می شود و این نمی تواند برای مردمی که تاریخ دنیا را به شکل دیگری ورق زدند سینمای طراز انقلاب باشد.

وی با اظهار تأسف از عدم معرفی انقلاب اسلامی از طریق سینما تصریح کرد: سینما به جای اینکه ابزاری برای انتقال مفاهیم و بنیادهای فکری انقلاب اسلامی باشد، متأسفانه از این طریق آن را زیر سؤال می برد و منجر به ساخت فیلم مثل «خانواده محترم» می شود. محتوای این فیلم آن چیزی است که سالها صهیونیستها می خواستند راجع به مردم، انقلاب و شهدایمان بزنند و خودمان آن حرفها را زدیم، و این اتفاقات قابل تأمل است.

سردبیر مجله سینما رسانه، سینمای ایران را در حوزه انقلاب اسلامی بیمار توصیف کرد و گفت: این مسئله علت‌های مختلفی دارد که یکی از آنها سوء مدیریت است. جای گرفتن تکنسین‌ها به جای تئوریسین‌ها در حوزه سینما و مدیریت کلان ارمغانش نوعی عملگرایی ابلهانه است که به نتیجه فکر می کند نه به چگونگی نتیجه. یعنی مقام پرش آنها عاقلانه نیست و به جای اینکه بپرسند چرا این فیلم را می سازیم؟ می پرسند چگونه این فیلم را بسازیم؟ یعنی تکنیک مهم است در حالیکه پرش اساسی این است که چرا این فیلم را می سازیم.

وی به جریان نقد سینما در ایران اشاره کرد و گفت: جریانی در سینمای ایران تز و آنتی تز را به دست خود گرفته است؛ و این مطلب در تاریخ سینما سابقه دارد. آدولف زوکر بزرگترین غول هالیوود و صاحب کمپانی «پارامونت پیکچرز» است. وقتی پارامونت را تسخیر می کند- او تأسیس نکرده بلکه تسخیر کرده- قبل از اینکه برود با فیلمسازان برجسته قرارداد ببندد، طی قراردادی با یک روزنامه

معروف چند روزنامه نگار استخدام می کند تا آنها آنچه او می خواهد را در مطبوعات بنویسند و این سنت شد که جریان سینما تز و آنتی تز را دست خود بگیرد و چنین چیزی امروز در سینمای ما اتفاق افتاده است و آنچه نمی بینیم نقد سینما است و در گفتگوهای خود مطالب بی خاصیتی را ارائه می دهند که هیچ راهگشا نیست.

حسینی با تأکید بر اهمیت ایران و انقلاب اسلامی در سینمای جهان، به نمونه هایی که در سالهای اخیر در حوزه جنگ نرم علیه ایران ساخته شده است، اشاره کرد و گفت: اخیراً یک تحلیل گر غربی گفته است که "اگر کسی فکر کند که امام خمینی(ره) از دنیا رفته، بزرگترین ابله تاریخ است چون امروز بزرگترین نیروی معارض با غرب در خاورمیانه و تمام جهان خمینی(ره) است". برای چه این حرف را می زنند؟ چون حضرت امام(ره) کل زمین آنها را به هم ریخت.

وی در پایان تأکید کرد: تا پیش از حضور امام خمینی(ره) له یا علیه غرب هر کسی می خواست صحبت کند باید در متنی وارد می شد که بستر آن غرب می بود. باید در زمینی بازی می کرد که غرب قواعد آن را گفته بود. اما امام خمینی این فضا را به هم ریخت و نشانه اش اینکه جلساتی که امروز در دانشگاه های غربی برای شناخت ادبیات امام و دکتترین سیاسی امام برگزار می شود به مراتب بیش از جلساتی است که برای شناخت غرب در کشورمان برگزار می کنیم.